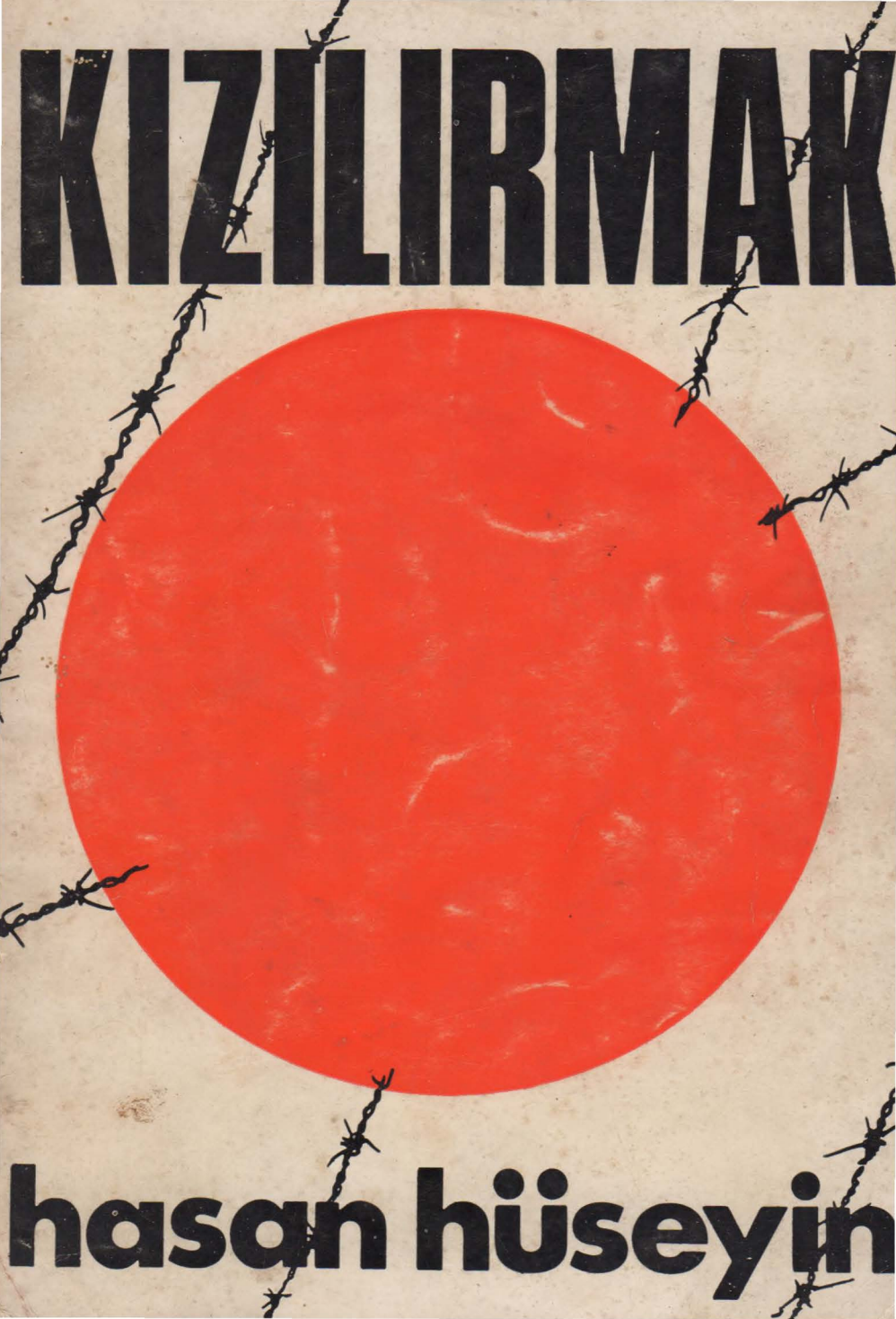
KIZILIRMAK

hasan hüseyin

G.52

İKİNCİ BASKI

HASAN HÜSEYİN (KORKMAZGİL)'İN ÖTEKİ YAPITLARI :

KAVEL
(şiir) — Ataç Yayınları, Kasım 1963, İstanbul

ÖHHÖÖÖ!
(mizah öyküleri) — Sosyal Adalet Yayınları 1964, Ankara

TEMMUZ BİLDİRİSİ
(şiir) — Toplum Yayınları, Nisan 1965, Ankara

KIZILIRMAK
(şiir) — Bizim Yayınlar, Aralık 1966, Ankara

KAVEL
(genişletilmiş ikinci basım) — Kızılırmak Yayınları, 1967, Ankara.

hasan hüseyin

KIZILIRMAK

OZANIN HAZIRLADIĞI YAPITIN ÖZGÜNÜ VE BÜTÜNÜDÜR

KAPAK DÜZENİ : **ŞAHİN TEKGÜNDÜZ**

Bu kitap 1970 yılında Ankara'da **Odak** Fotoğraf ve Reklam Stüdyosunca hazırlanmış ve **TİSA** Matbaacılık Sanayii Tesislerinde basılmıştır.

Sayın Halit Çelenk'e

.....

VE DER Kİ KİTABIN ORTAYERİNDE
BÜTÜN IRMAKLARI DÜNYANIN
KIZILIRMAKTAN GEÇER

.....

KIZILIRMAK

silâh ve şarkı
ben bütün karanlıkları bunlarla yendim
doğacak çocuğumun kanında esen
emekçi karımın dimdik bakışlarında
ve çetelerin sipsivri uykusuzluğu
silâh ve şarkı
benim bütün şarkılarım iri kuşlardır al ve şafakleyin
ışıklı nehirler büyütür silâh seslerim tankaranlığında
yekinir yürür orman
yekinir yürür toprak
yekinir yürür kalabalıklar
ve der ki kitabın ortayerinde
bütün ırmakları dünyanın
kızılırmaktan geçer

vurun kanatlarınızı karanlığa kuşlarım
geçin sıcak ırmakları kuşlarım
kızılırmak kızılırmak akın kuşlarım

açtım kırkıncı kapıyı
gördüm ki atın önünde et
titrer biryerleri zamanın
kırdım kırkıncı kapıyı
gördüm ki itin önünde ot
ürperir hiç olmalardan
şakıdı kuş
yarıldı nar
delirdi ateş
ve başladı uğul uğul uğuldamağa
bütün ırmakları dünyanın
kızılırmak
kızılırmak

güneşin ortasında insanlar kımıldaşır
ve der ki şakıyan kuş
yarılan nar
deliren ateş :
zaman akıyor
omuzlarında kalabalık nalkırıklarıyla
anasonlu duyarlığında general nargilelerin
bir damla kankurusu çok eski savaşlardan
belki silâhların çürümedik biryerlerinde
belki pişman bir ağzın acıyarak anlattıkları
aşka benzer bir büyük kıtlık direnci
boyunları kafataslı saray kahramanları
yığınlara vatan diye kalan yoksunluk

ne de çok özlemişiz gökyüzüne kansız bakmayı

yıkık bir ud tiryakiliği antika cumbalarda
kanaryalarında berberli bezginliği burjuvalığın
bir polis burnu belki - dağdaki çarıksızın çarıksızlığı
bir büyük vurgun düzeni - belki de bir lavrens
vurgunun soygunu nevyork'ta döllediği
bir kucak sakal sanmak belki de marks'ı
toprakları denizleri insanları ingilizlemek
silâhlarla beklemek sömürge sofralarını
vaşıngton ağalarının platin dişlerine
taze bir kan gibi gerinir güneşlerde
saklar genişliğini şarapçasına
altın tepsilerde çok büyük ölür yürek
çok büyük hıncı kalır mayonezli kirenaların

yanyana
bir sofrada
sanfransisko ve cıa
yani çuval ve mızrak
notrdam'ın kargalarının güldüğü

sakalları incili hümanizma satıcıları
halep pazarlarından gecikmiş bir ikindi
kışlalar öğlesonları asurbanipal
bir böcek ölüsünün geceyi kemirdiği
tektanrılı çokyataklı ve çok çok acımaklı
ikindi parklarında köpek ve kıral
altın ve brovningin karanlık egemenliği

konuşun soytarılar
çalgılar susun
daha bitmedi açlar
salınır o eski sularda cüzzam yalnızlığı kirliliklerin
gözün gözü sömürdüğü topraklarda ayıp ve kara
şimdi çoktan terekesi o serüven kahramanlığın
o bezirgân mutluluk balık tutar şimdi mor kuytularda

ne de çok özlemişiz gökyüzünü kirsiz sevmeyi

kırdım kırkıncı kapıyı
kandım o pınarlardan
başladı uğul uğul uğuldamağa
bütün ırmakları dünyanın
kızılırmak
kızılırmak

sen ne cömert topraklarsın ey ortadoğu
sen ne çok soyulansın ve hiç uyanmıyansın
akdeniz'de mor bir deniz burjuva gitarlarında
kuytuların kuytularda ölüme döllenmesi
sevişmenin soyutluğu ve çamurluğu
duaların çamurluğu ve soyutluğu
gökyüzüne insanca bakamamak
yani hiçbirşey
yani utanç ve lâvanta
yani mum
çoktespihli bir ebâbil ki uzar çöllerde
uzatır baltazar bayramlarını petrol petrol
uzatır köleliği âmin âmin
çeşmelerinden hâlâ şehnâme akan
şahlı seccadelerde acem ve anka
mezarlık toprak reformu - kölelerin eşelendiği
keskin bir ingiliz burnu - de ki abadan
ya da bir şah ve allah ve dolar üçlemesi
saat tam onikiye beş kala

akdeniz'de mor bir deniz burjuva gitarlarında
soyubitmiş balıkların akvaryum bezginliği
bir dilim ay
bir lokma arap
- gölgesini güneşten bile esirgeyen -
ve şakkulkamer bedeviliği
yani utanç ve lâvanta
yani kirli ve kaçak
yani mum
kalçaları kadın pazarlarının - yok başka
karanlık vatanseverliği kaçakçılığın - yok başka
general nargilelerin madalya törenleri
ve şeytan taşlaması petrol kıralların - yok başka
ezik ve utangaç
bilgiç ve yoz
mum
yani demek istiyorum ki
sadakalı sosyalizm soytarılığı

konuşun soytarılar
çalgılar susun
bekler güzel yarınlarını bu tutsak toprakların
çetelerin o sipsivri uykusuzluğu
akdeniz'de mor bir deniz burjuva gitarlarında
neyin neye düşman olduğu belki de hiç bilinmeyen
hergece bir düşük şam radyosunda
hersabah bir komik âdem
bir hacıyatmaz
ve komünistli bir kıralistan yunanistan'da

hacının develeri gevişirken ay altında ortadoğu'da
petrol ve çelik kırallarının gölgesinde bir istanbul akşamı
bizans ve kirli
türk ve yoksul
ve mâcun
allaha ve devlete ve bilcümle gölgelere dualar eyliyerek
biryanı yangın yıkım
biryanı yoksul yetim
biryanı dökülür pul pul
deniz
altın
ve kristal karışımı halinde bir istanbul
uyanır köprüaltı uykularında
elektronik müzikli bir hicazkâr ud
ve kızıl çağrısı açlığın
o devletli tekliğinin kabuğunda bir hamal ortadoğulu
sıla çalgını da
vatan yoksulu
allaha inanır arapça
yoksulluk çeker türkçe
ve denizi sever çocukça
oraları söyler durmadan
oralarda yaşar bıkmadan
oralarda ölür istanbullarda

kaktüs kemirenlerinden biri midir brezilya'nın
yoksa nil'e tapan ve aç yatan bir fellah mıdır
kimbilir belki de rio'lu bir gecekondulu
insan nerde başlar belli değil ki
istanbulsuz gibi yaşıyarak istanbul'u
vatansızlığını vatan diye güzelim gün ortasında
elektronik müzikli bir hicazkâr ud
develeşip develeşip dönüşmesi gökdelenlere
yanki go hom'lu bir miting alaturka
betonarme balkonlarında emperyalizmin
ve kasıklarında maydarling amerika
yani bütün devrimcilerin kanağladığı
en çok özlediklerine düşman yaşıyan
bir gecikmiş kıral ve özgür köle
sürüyerek zincirlerini kaldırımlarda
ana avrat söverek soluna sosyalistine
ve bir somunekmek kaldırımlarda
ve bir garip hamal kaldırımlarda
ve bir vatanölüsü kaldırımlarda

ne bulmak içkilerde intiharlarda
neye varmak birşeyleri durmadan çoğaltarak
çiçek resimleri çizmek güneşli pencerelere
ölüleri akreplerle çiyanlarla karıştırarak
eski çamaşırları yenilemek dilencilerde
bir eski oyuncaktan koca bir gençlik bulup çıkarmak
kimbilir biz şimdi nelerin neresindeyiz
alı neden moru neden kırmızıyı kimbilir neden severiz

bir kenti geri almak ve davul
bir kenti geri vermek ve davul
oynaşmak iskeletlerle altınlarla madalyalarla
dedeleri gümüşlere altınlara atlara oranlamak
bıkıp bıkıp yeniden başlamak sevişmelere
kimbilir biz şimdi nelerin neresindeyiz
alı neden moru neden kırmızıyı neden severiz kimbilir

dal uyur daldasında yorgun dalların
gece büyük büyük anlatır eskimişlerden
su değil toprak değil
de ki acımışlıklar
de ki altın sözcükleri tükenmişliğin
oturur direk direk
götürür pazar pazar
ne ki yaşamak

umduğum gel
sevdiğim gel
beklediğim gel
gel benim kuşak kuşak
yoluna kurban olduğum

kırmızböceğini tanır mısınız
güneşin kıyısında kırmızböcekleriyiz
bir maviye çalar türkülerimiz
bir kapkaraya
kağnı uzaklığını bilir misiniz
kırmızıbiber ve tuz
bilir misiniz
karlı karanlıkta yalnız
yapayalnız
ince ince ölmek
bilir misiniz
bugün bulgurun sonu
yarına dur bakalım
öbürgün allah kerim
bilir misiniz
toprağın boynu bükük
eller umarsız
ağam sen bilirsin
bilir misiniz
hani deryâ içre olup da deryâyı bilmeyen balıklar gibiyiz
ve işte atombombalarıyla korunur açlığımız

işlemeli mendil ve kurşun
harmanyeriyiz hey bre
karakol kapısıyız
imparatorluk kokar sefaletimiz
soyula soyula çıplak
güdüle güdüle sürü
bütün halklar gibiyiz - biraz kuşdili
biraz kahvefalı
ve biraz da düş
hapisâne avlusuyuz hey bre
cennet kuzularıyız
helallaşır gibi bakarız dostların gözlerine
severiz gülyağını
ve bir de aynaları
ve bir de aynalarda yiğitlik masallarını
sonra azıcık da sakızı
azıcık da uçkurhavalarını
bıyık burup gazel çekeriz de tenhalarda menhalarda
uzatırız boynumuzu elkapılarında
sülünler gibi

ve işte türkiyeliyiz
hani deryâ içre olup da deryâyı bilmeyen balıklar gibiyiz
hamsiyiz karadeniz'de
çukurova'da pamuk
uzunyayla'da buğdayız
ege'de tütün
sınırboylarında gözükara kaçakçılarız
istanbul'da kadillaklı karaborsacı
ve doğu dağlarında koçero'larız
eşsiz bir güzellikle çarpılmış gibi
uyumuşuz yoksulluğun körmemelerinde
çalışkanız
filozofuz
dostuz
bütün sömürülmüşler gibi ezik
bütün uyananlar gibi kızgın ve doluyuz
seslenir yüzyıllar ötesinden pir sultan abdal'ımız
«üstü kanköpüklü meşe seliyiz»
etekleriz de kodaman soyguncuları ekmek kapılarında
gözümüz gibi koruyup kolladığımız devletin silâhını
hey bre
yoksul yetime doğrulturuz

ve işte türkiyeliyiz
ateşleriz de mandıraları fabrikaları
topal karıncayı ilâçlayıp salıveririz
bir yaprak düşer bir yanbakış götürür biryerlerimizi
kan sızar yeşillerden akmendillere
çıkarıp öcümüzü dağbaşlarına
ağıtlara ağıtlara dökeriz yüreğimizi
saksıda çiçek
kıraçta ceviz
örtülerimizde nakış nakış sabır ve gözyaşı vardır bizim
akıyorsak garip çaylar gibi incelerek
dökülüyorsak eğer sonbahar gibi
çok ağır olduğumuz içindir mandalar gibi
ve balıklar gibi çok kalabalık
seviyorsak silahı ve yoksulluğu
susuyorsak kar altında toprakçasına
bıçak kemiğe değmediği
güneş ufuktan doğmadığı
o tozkoparan fırtına
kapımızı
kırmadığı
içindir

vurun kanatlarınızı karanlığa kuşlarım
geçin sıcak ırmakları kuşlarım
kızılırmak kızılırmak akın kuşlarım

anasının karnını tekmelediğinde temmuz
kocaman ve çoook akıllı bir balıktı uzayda
proton - I uydusu sovyetler'in
ve çelik bir kelebekti mariner - IV
ensekökünde merih'in
şeftali emzikteydi bursa'da
pamuk çiçekte
çukurova'da
ve yeşil bir buluttu buğday
konya'da
sivas'ta
siverek'te
ozan ozanca söylüyordu dünyanın geleceğini
işçi grevce
adını bile bilmediğimiz birileri vardı dünyanın biryerlerinde
örneğin singapur'da
tahran'da belki
belki de kordoba'da
karakas'da mı desem katanga'da mı
yoksa roma'da mı ankara'da mı
birileri biryerlerde durmadan yontuyordu
barışı mermer mermer
öfkeyi demir demir
sevgiyi tunç tunç
doyumsuz günler aşkına

ölmek birşey değil dostlar
hergün ölmek güç
açlık
o başka ölüm
açlık korkusu
beter
ne atom ne hidrojen ne yangın
dağları dümdüz etmeğe - dostlar
aç çocukların çığlığı yeter

proton - I
mariner - IV
güzel
akıllı
büyük
yıldız kaymaları masallar getirirken gecelerime
yangından kaçar gibi bölük bölük
sırtıyorganlı emekçileri cömert ülkemin
göçüyorlardı vatan vatan
viyana üzerinden
adenover almanyasına
«allı turnam bizim ile gidersen
şeker söyle kaymak söyle bal söyle»
söyle ki iyi vursun hınzır vurguncu
tüyübitmediği soysun tefeci
eskiden gemilere bindirip bindirip zencileri
allı turnam geçersen ırgat pazarlarından
zincirli topraklardan hacizli kapılardan
hastâne önlerinden geçersen allı turnam
insan bazan ölümden de güçlü olabiliyor
birşeylerin gidişinden ve hiç dönmeyişinden
sabahları yorumlamak güç değil
yoksulluğu yorumlamak güç değil
nasılsa bir başka yorumlamak hep ayni sabahları
esmer ve uzak
inmeli antenlerin ardında şaşkın
ve grevler döverken komprador marka demokrasinin
duvarlarını
yedirip yüreklerini korkularına
bir köledüzenin uşağı efendisi
cebi dolarlısı da
sırtı bitlisi

tekmeler gibi güneşi çocukların gözbebeklerinde
«arefe gününde bayram ayında»
vurdular emekçilerin kongresini
kördüler
karaydılar
çiçeksizdiler
ve gelip bir karanlıktan
gidiyorlardı bir karanlığa

benim karamsarlığım belki de bir demet gül - sevdiğim
içimin büyük büyük aklığından geliyor belki de
karamsarlığım
kocaman ve çoook akıllı bir balıkken uzayda
proton - l uydusu sovyetler'in
ve kondukonacakken luna'lar
tatlı bir öpücük gibi ay'a
'dilenmek benim ülkemde
işsizlik benim ülkemde
ve şeytan taşlamak yasak değildi benim ülkemde
baböf'ü okumak yasak
paspas yapıldı demirinden giyotinin
direktuvar bir ölü sözcük lârus'ta
oysa bizim buralarda
kelepçe yapılıyor hâlâ
ptekantropüs babanın günahsız baltasından
kopmus toprağından kanayarak kanayarak
saçılmış yollara türkü türkü
ışık ne
vatan nerde
ne ki kutsallık

kentlerin varoşlarında sanki kurt sürüleri
tanrıya filan değil
allı morlu ışıklara dönük yüzleri
konuşur elleri ekmek ekmek
takırdar çeneleri
ölüm yakın
lokman uzak
anlamak yasak değildi benim ülkemde
anlatmak yasak
adına grev diyorlardı
adına gecekondu
bir şey dolaşıyordu aramızda seslisoluklu
yaşıyorduk onu biz - dinine allahına kitabına dek
yaşıyorduk yağmurda yaprak gibi her zerremizde
ölmek yasak değildi yoluna onun
adını koymak yasak
tutmuş trova atları şubaşlarını
madalyalı seyisleri emperyalizmin
aktaşın üzerinde iki damla kan
biri memet
öbürü memet
«arayerde bu kan nedir dost dost dost»
görmek yasak değildi benim ülkemde
göstermek yasak

ben ki uçan kuşu kıskanırdım oyun çağımda
nehirleri yağmurları selleri kıskanırdım
buluttan gemilerimle aşardım duymadığım denizleri
yıldızlardan yıldızlara kurulu hamağımda
mapusâne türküleri söylerdim geceleri
bir uzak sel sesiydi o kaygan günlerimde ekmek kavgası
dünyamda renkler ve böcek sesleriyle bir öyle cümbüş
en hırçın yıldızları en uysal kavaklara işlemek yaprak yaprak
yaralı bir serçenin gözlerinde bir evren ölüp ağlamak
ve bütün haziranları bir tek gülle açmak hersabah
o tedirgin ellerin bakışları hâlâ sofralarımda
hâlâ çizik çizik kanar kaygusu o ekmeksiz akşamlarımın
yok artık dost yüzlü ağaçlarım gurbet kanatlı gemilerim yok
gömüldü gitti kervanlarım o çıtırçıtır ağustos gecelerinde
bir dilim güneş koyup bir dilim yoksul sevince
aşk büyütmek gecelerce gecelerce özlemeklerden
bölündüm ayrılıklara parça parça
dağıldım yeryüzüne çığlık çığlık
şimdi patron yüzlü sabahlardayım
şimdi direk direk direnmek

gel benim sevdiceğim
gel benim umducağım
beklediğim gel
gel de bitsin kuşak kuşak
yoluna kurban olduğum

binip binip bulutlara ulaştım yıldızlara da
kıtalardan kıtalara el sallıyamadım
el sallıyamadım
turnalar bile geçip gitti türkülerimden
ben kaldım buralarda
ben işte kaldım buralarda ey dost
kırmızıkuşlar
kırmızıkuşlar
diye diye avuttum çocuklarımı ey dost
em em
diye diye ağladıkça
ağladıkça
masmavi çocuklarım
hep işte böyle
insan bazan ölümden de güçlü olabiliyor ey dost
anaç bir ağaç gibi dinleniyor kaygularım şimdi güneşte
aldanmak ne kolay
ne temiz
ne ilkel allahım
kalabalıklarla sevmek güzel günleri
nekadar güç
nekadar güç
nekadar güç allahım

uzay
o masallaranası yıldızlı karanlığım
karanlığım benim
o şafak tarlalarının ekmeğe dönüşmesi
sarıçiçek vakti ölmek ekinler arasında ve şafakleyin
bıldırcınlar ve yıldızlar ve tanyeli eşliğinde
birşeyleri bulmak ve varamamak
vakur bir ağaç gibi kucaklamak evreni ve şafakleyin
alfa
beta
gama
ve aynştayn
yani biraz daha iflası korkularımızın
insan denilenin karanlık kurtuluşu
bir ceviz yaprağı kadar basit ve ilkel
karışık mı karışık bir ceviz yaprağı gibi
nezaman kaldırsam başımı geceleyin
nekadar çok anlamağa çalışsam
gökyüzü bir yapraktı unutulmuş
notdefterinden aynştayn'ın

ne sanat sanat için şarlatanlığı
ne savaş için savaş
çoktan anlaşıldı hey bekleroğlu
taşın taş olmadığı
ateşin ateş
şimdi deprem çizgileri yığınların gözbebeklerinde
şimdi yumruk çiçekleri o sömürge ülkeler
aşamazken kel dağları kel dağları düşlerde bile
geçtim sesduvarlarını sesduvarlarını düşlerde gibi
yedibaşlı beyler besledim yüreğimden yedirerek
vurdum sonra başlarını beylerin efendilerin
yok benim tanrılarla kişilerle hiçbir alışverişim
ben artık düzenlerle boğuşan bir gerçek devim
öyle bir dünyayım ki ben - hep özlenmiş hiç yaşanmamış
insan ve emekten geçer ekvatörüm benim
kendim çizerim sabahlarımı - yok benim sabahçıbaşım
yok benim lüpçübaşım yok benim hötçübaşım
yok
yok
yok

elbet bir bildiği var bu haçaturyan'ın
bir bildiği vardı elbet erzurumlu hançerbarı'nın
arjantin pampalarında uykusuz çetecilerin
benim kurtuluş anıtlarımda mermi yüklü ananın
lumumba'nın kanının
kanayan vietnam'ın
kurşunlu duvarlara doğan günlerin
kalabalık acıların
bıçakaçmaz ağızların
bir bildiği vardı elbet
bir bildiği var
bir bildiği olacak elbet
hiç yalan söylemedi kalın çizgilerle susuşu yoksulluğun
hiç yalan söylemedi gözlerde zulüm
ve çıplak uykularında zengin düşleri milyonların
hiç yalan söylemedi

hiç yalan söylemedi bu ozan
elbet bir bildiği var bu kayguların
birikip birikip durmadan biryerlerde
acıların öfkelerin birikip biryerlerde
yekinmesi yatanların ve yürümesi
akması küçüklerin ve katılması
yıkması birşeylerin yıkılması ve yapılması
hiç yalan söylemedi bu ozan
işte karton kaleleri kapitalizmin
işte gözün göze düşman olduğu
işte elin ele düşman
ve işte benim
yeryüzünde güller gibi açılan devrimlerim
kamboçya'da kalkan kamçı
şaklar çukurova'da belimde benim
İstanbul'da verilmeyen hak
durdurur dakota'nın volanlarını
ve der ki öpüp kaldırdığım ekmek
- beni böyle yerdenyere çalan şey -
nevyork'ta bitmişse grev
ben burda bil ki grev gözcüsüyümdür

gel benim gözlediğim
gel benim yürekyağım
gel benim kuşak kuşak
yoluna kurban olduğum gel

of oooffff koca gürültülü devrimsiler yutturmacalar
cilalar civeleklikler yalancılıklar
karagünlü saraylı soytarılıklar of
soygunların gölgesinde sosyete adaleti
bre hitlerkırması kurtköpekleri
il duçe dökuntüsü yandançarklılar
bre arapsaçı sadakalı sosyalistler eh
elif lâm mim vav he ye
direkler arası kubbe
a be ce de ve ye ze
kadillak marka bir hecindeve
saraylardan saraylara aktarılarak
eldenele ceptencebe aktarılarak
- yürü bre kahpe devran -
kanamış savaşlarla kıtlıklarla yoksunluklarla
bir gözünde nevyork
bir gözünde moskova
gevişir tespih tespih
dökülür dua dua
ayışıklı sularında
ortadoğu'nun
of oooffff koca gürültülü devrimsiler yutturmacalar
allamalar pullamalar törpülemeler
karagünlü saraylı soytarılıklar of

yorul ey gayrı
akma ey su
ey benim yaratan tedirginliğim tutsak yanım dinmeyen
sızım ey
çıkarıp çıkarıp yeniden çıkarmak bu dağı bu doruğa
yorul ey gayrı
akma ey su
durup durup kaygulanmak gibi birşey bu bizim sularla
akıp gitmelerimiz
sonsuz bir tren penceresinden savrulan güvercinleriz
çok buruk çok buruk bir şarap diyorum sıkın bağları
ben hiç ölmediğimi yaşamak istiyorum
orman seviyorsam kim bilir dallara düşmanlığımı
bayat bir başdönmesi - susmamak diye birşey
kantutar beni yoksa - kantutmak diye birşey
bırakma beni bırakma beni - çıldırırım diye birşey
oysa düştüm develeri - düşlerimde uçaklar şimdi
düşlerde başlayınca devrim - ne anladınız
devrim diye birşey - bir gecekondu tenceresinde
demek ki önce devrim - ne anladınız
ve ölmek vazgeçilmez bir alışkanlıksa
yorul ey gayrı
akma ey su

çiçekler bırakınca renklerini biçimlerini
resimler sakal salınca yaldızlı albümlerde
eski bir türkü gibi bakışlarından belli
bitkilerin sürüp giden yeşillerinden belli
kalırız gündengüne yaşlanan sözcüklerde
bir akşam saatinde günbatımında
gözgöze gelmelerde ve içkiye yenilmelerde
bülbüllerin öte öte bitiremedikleri
kana benzer kan değil kan gibi korkunç ve karanlık
kalırız birşeylerde ve kimbilir tanrımsılarda
belki de çocukların hiç bitmeyen oyunlarında
ve ölmek vazgeçilmez bir alışkanlıksa
gülersin - menekşeler olur sesin - bırakıp gitmek
gözlerine bakınca balıklar cıvıldaşmak - bırakıp gitmek
bir avuç bulut içmek masmavi güvertelerde
ağlamak tekil değil - ne anladınız - bırakıp gitmek
kalırız birşeylerde ve kimbilir tanrımsılarda
böcekti karanfildi kemandı bonaparttı
anarşistti burjuvaydı polisti kenediydi
yoksuldu zengindi kıraldı soytarıydı
soğuktu sıcaktı ılımandı of
değil işte bu değil
topunun sülalesini

adamı tutup götürüyorlar
geceyi burnundan getiriyorlar
bütün kırbaçları bütün kelepçeleri bütün alçaklıkları
adamı vurup öldürüyorlar
geceyi bir daha yaşamak kolay
adamı bir daha öldürmek zor
siz bu tutanaktan ne anladınız
öldürmek diye birşey - ne anladınız
suçsuzdu diyorum - ne anladınız
sefaleti yok etmek adamın düşü
güzel günleri düşünmek işi
diyorlar bu kokan balığın başı
tevfik fikret diyor devenin başı
kime yüklemeli bu iğrenç suçu
kime yüklemeli bu iğrenç suçu
kime yüklemeli bu iğrenç suçu

benim karamsarlığım belki de bir demet gül - sevdiğim
içimin büyük büyük aklığından geliyor belki de
karamsarlığım
biz ki
petrolü kavuçuğu kahvesi ve kakaosuyla
ve kastro'su zapata'sı amado'suyla
sıcak ve kıvrak bir şarkı gibi düşünürüz
atlantikaşırı bağımsızlığı
biz ki bir vaşington sineği kondurup bir zenci dağa
kanlı bir çocuk başı buluruz vietnam'dan
ve bazan
öyle bir sızıyla sarsılır ki antenlerimiz
sivaslı bir bağlamadan
afrikalı bir tamtamdan
daha ilkel ve yalınkat kalır
o ipek öfkesiyle leonid kogan

beni ısırdı
bilirim
18'lerde mondros'larda
demokrat suratlıydı
bilirim
bezirgân dişli
hâlâ damlıyor kanım
vietnam'da kırılan dişlerinden
ve hâlâ aç dolaşıyor başkent caddelerinde
kurtuluş savaşı kahramanlarım
çoğunun çoktan söndü odu ocağı
kalmadı çoğundan bir nişan bile
işte bundandır ki benim
birtürlü gülemiyor
gülemiyor
gülemiyor işte türkülerim

of ooofff
ne de çok seviyorum harita okumayı
sakarya sivas erzurum
madrid seul havana
hepsini hepsini anlıyorum
alev alev budistleriyle saygon
linkoln'ün mezartaşı vaşington
ve süzgün gözlü kompradorlarıyla kurtuluş istanbulu
anlamak hem kolay
hem kolay değil
ne ölüm
ne aşk
ne işsizlik
ve ne de deniz deniz kabarması yüreğin
ne içki
ne çiçek
ne dostluk
ve ne de akşam saatleri dişi kentlerin
insan bir anda bütün bir evreni birden yaşıyor
kan sıçrayınca bağımsızlık bayraklarına

birgün çıkıp geldiler - anlamsız yüzlerini ve gülüşlerini - tüketimartıklarını üretimorganlarını ve eski külotlarını - çikletlerini çukulatalarını getirip bıraktılar - tiklerini mimiklerini çiğliklerini - gençkızların düşlerini getirip bıraktılar - hergün hergün yeniden getirip bıraktılar - iplerini oltalarını konservekutularını - süttozlarını soyalarını salemlerini - kısırlıkhaplarını madalyalarını tasmalarını - bayraklarını bayrakyırtmalarını sövmelerini - anamıza bacımıza çocuğumuza - en çok önem verdiğimiz şeylerimize - üretimorganlarını ve tüketimartıklarını kullanarak - tanrının ve isa'nın ve bizimkilerin izniyle - atlarını seyislerini çombelerini - tıraşlarını ve dişlerini getirip bıraktılar - hergün hergün yeniden getirip bıraktılar - sonra güzel güzel anlaşmaları - sonra güzel güzel sözleşmeleri - sonra güzel güzel paylaşmaları - asılmışların ve asılacakların izniyle - ve durmadan durmadan baltazar bayramlarını - sonar güzel güzel savaş uçaklarını - radarları rampaları atombombalarını - denizaltı denizüstü birşeylerini - bilincaltı bilincüstü herşeylerini - piekslerini bitekslerini bitpazarlarını - eroinlerini kokainlerini getirip bıraktılar - hergün hergün yeniden getirip bıraktılar -

ve sonra çekilip gitmediler gemilerine
ve sonra çekilip gitmediler gemilerine
ve sonra çekilip gitmediler gemilerine
ve artık okadar çok şey getirdiler ki
ve artık okadar çok şey getirdiler ki
ve artık okadar çok şey getirdiler ki
bağımsızlığa yer kalmadı ülkemde

acılar ey acılar
işsizlik acısı
özgürlük acısı
bağımsızlık acısı ey
ve ey mızmız acılara direnmenin yoksul kahramanlığı
ey hergün ölüm
ey hergün ölüm
toplanın
birleşin
bir olun
acıların şâhı gibi gelin üstüme
gelin
ve bitsin şu iş

seninle gelecek - çâre yok
seninle bu tatlılık ey büyük acı
gökincir nasıl ballanırsa acılardan
acıkoruk nasıl bulursa balların en sarhoşunu
o işte o
gel benim darmadağın direncim
gücüm
emeğim
çilem gel
gel benim büyük acım
gel ve bitir şu işi
kalaylardan mı gelirsin bolivya'lardan
rio'nun favelalarından mı
ispanya'dan mı vietnam'dan mı
zonguldak kömürlerinden mi gelirsin
çukurova'lardan mı
yellerle mi gelirsin ateşlerle mi
uçarak mı koşarak mı yırtınarak mı
gel işte gel gayrı
gel
gel
gel ve bitir şu işi

elbet bir bildiği var bu çocukların
kolay değil öyle genç ölmek
yeşil bir yaprak gibi yüreği
koparıp ateşe atmak
pek öyle kolay değil
hem öyle bir ağaç ki şu yaşamak denilen şey
her bahar yeniden yeniden tomurcuklanır da
yalnız bir bahar çiçeklenir
a benim gülüm
elbet bir bildiği var şu benim bilenmiş bıçak gibi yüzümün
yaşamak
bir köpek gibi tekmelenerek
yaşamak
öpülüp okşanıp kaldırılarak
ne donkarlosun domuz ahırı
ne senatör makdoların oda uşağı
ne de hacıfışfışın kurban etidir
demokrasi
demokrasi denilen haspanın - a benim gülüm
lordlar kamarasına açılmaz kapısı
beşikteki bebeler bile biliyor bunu artık
biliyor ve unutmuyorlar
insan kanıyla işlediğini
o teksas tipi demokrasinin

elbet bir bildiği var şu benim bilenmiş bıçak gibi yüzümün
elbet kolay değil öyle genç ölmek
kore bir kan lekesidir
akşamlarımızda sızlayan
bir kopuk koldur hiroşima
uçaklar geçtikçe çırpınan
orda
uzakdoğu'da
gencecik yürekler gibi seğrişir her bahar
barış güvercinleri hiroşima çocuklarının
burda
benim ülkemde
titreşip durur yeni barış güvercinleri

insan karıştırıyor bazan
ölmek mi yaşamak
yoksa yaşamak mı ölmek

bir karanfil takmak yakaya
belki de bir orkide
bir baloya gitmek ve gitmemek
bir kumar partisi belki de
onlarca hep birdir a benim gülüm
onlarca hep ayni değerde
afrika'da kaplan ve zenci avıyla
bir atom savaşı ve toptan ölüm
çocuklar büyümesin
tomurcuklar açmasın
sular akmasın akmasın
yaşlılar yaşamasın
ocaklar tütmesin
yuvalar gülmesin gülmesin
çapraz iki çizgi ak bulutlara
gâvur gözlü kargaları emperyalizmin
amerikan bitpazarlarında

dünya bir genişleyip alabildiğine
daralıyor birden eliçi kadar
dolar
madalyalı bir yular gibi geçmiş boyunlarına
ne güvercinin göğsündeki gökkuşağını görür gözleri
ne karakarıncanın güneşe günaydınını
ne de sevişir gibi işlemenin güzelliği titretir yüreklerini
kongo bir açık bonodur
belçikalı banker brodel'in kasasında
ve mister gülbenkyan'ın purosunda
enfes bir tütündür havana
duymazlar çeliğin mavi kahkahasını
tomurcukta çatlayan gücü görmezler gülüm
satarlar bir akşam içkisine
o cânım ülkelerin
narçiçeği yarınlarını

satarlar gülüm
memedi memede vurdurup memedin tarla sınırında
memedin karahaberini satarlar memedin memedine
ve karagün
- hangi karagün -
gelip çatınca davul davul
yavruyu memeden koparır gibi
koparırlar işleyen elleri işlerinden
sokarlar ateşten ateşe gülüm
soygun düzeninde göbek atarlar
ne sevinç
ne güven
bize onlardan kalan
bir avuç yorgun umut
zincirde bir vatan
ve kanrevan türkülerdir

•

incecik boyunlu kıraç karpuzu
dışı yeşil yeşil
içi kırmızı
yuvarlana yuvarlana geçer bulutlar
meler yanık yanık bağlı bir kuzu
nah şuramda koskocaman dağ benim
nah şuramda ipincecik bir sızı
ceylânları ceylân gibi çizmem ben
çizersem hilâl boyunlu
çiçekleri çiçek gibi çizmem ben
çizersem nakış nakış
akarım ince ince de olurum nehir nehir
kavgaları kavga gibi çizmem ben
çizersem türkü türkü
yazmışlar benim için kocaman kitaplara
dışı yeşil yeşil de
içi kırmızı
neylerim ben kitapları kocaman kitapları
efendim okusun benim cânım efendim
o kuştüyü salonlarda cânım efendim
okusun da büyüsün benim efendim
okusun da biliversin aklımdan geçenleri

ben işte hep böyle azgelişmişim
yani ben çünkü evet azgelişmişim
evet çünkü hayır fakat ben işte azgelişmişim
çokçalışmış azgelişmiş ve işte yoksul düşmüş
cephelerde mapuslarda aslanım aman
kıtlıklarda kıyımlarda kurbanım aman
seçimlerde sayımlarda ben varım aman
kerpiçlerde küllüklerde hayranım aman
şenliklerde şölenlerde ben yokum aman
ben işte hernedense azgelişmişim
çokçalışmış azgelişmiş ve işte yoksul düşmüş
demiri de kömürü de sökerim aman
buğdayı da pirinci de ekerim aman
çilem budur benim işte çekerim aman
evet çünkü hayhay fakat ben işte azgelişmişim
yani ben çünkü evet hayır fakat azgelişmişim
ölüm kalım kıtlık kıyım ben varım aman
bayramlarda seyranlarda ben yokum aman
soygunlara vurgunlara hayranım aman
vatan millet allah patron kurbanım aman
kalabalık ve karanlık türküyüm aman

benim için demişler ki kocaman kitaplarda
dışı yeşil yeşil de
içi kırmızı
neylerim ben kitapları kocaman kitapları
efendim okusun benim cânım efendim
okusun da biliversin aklımdan geçenleri
okusun da açıversin gözünün şafağını
turnalar çizeyim gurbetlerime
ağıtlar düzeyim yiğitlerime
kelepçeler vurulsun bileklerime
okusun da büyüsün benim efendim
yumuşacık salonlarda cânım efendim

•

ve der ki şakıyan kuş
yarılan nar
deliren ateş
bu ne çapraz gidiş hey bekleroğlu
uşak matti seyretmez de breht'i
efendisi puntila'sı seyreder
bu ne çapraz gidiş hey bekleroğlu
volga mahkûmları'na mahkûmlar değil
aristokrat salonlarda efendiler içlenir
damarı pir sultan damarı
damarı robson damarı
gelir uğul uğul yeraltı nehirlerinden
gelir ve bulur yüreğimizi
damarı kavga damarı
bu ne biçim düzen hey bekleroğlu
öfkesi sesinden büyük
sesi ününden kocaman ruhi su'yu
şu benim her dalı bin dert açan çıraçakmak ülkemde
şu benim yürekleri çıraçakmak tutuşanlarım değil
istanbul
sosyetesi
alkışlar
«gelin canlar bir olalım
tevekkel tü taalâllah»

vurun kanatlarınızı karanlığa kuşlarım
geçin sıcak ırmakları kuşlarım
kızılırmak kızılırmak akın kuşlarım

ay doğar bedir bedir
yel eser ılgıt ılgıt
sırıtır sıram sıram elkapıları
elkapıları da kölelik kapıları
kul olur yiğit
ay doğar hilâl hilâl
gün doğar devrim devrim
yıkılır sıram sıram elkapıları
elkapıları da kölelik kapıları
kurtulur yiğit
yeşili çin'den gelir bu kahkahanın
kırmızısı afrika'lardan
ve dünya dünya olur diyorum hey bekleroğlu
yaşamak yaşamak
gün gelir biz de görürüz yedi rengini deryaların
gün gelir biz de ölürüz hey bekleroğlu
yaşamak gibi güzel
süzüp süzüp güneşi bereketlerden
çin'den hindistan'dan amerika'dan
taze bir kan gibi dolaşırız biz de bu yeryüzünü

vatan topraksa eğer
ormansa nehirse madense vatan
işçiyse köylüyse aydınsa vatan
yani yapıp yaratmaksa herşeyi yenibaştan
sevmeyi yenibaştan
alkışı yenibaştan
bir hesabı vardır bunun sorulur
bu hesabı soracaklar bulunur
akgün karagünden öcünü alır birgün
ürker altınlı yiğitliğin senin ey bunak düzen
ürker bu yağma saltanatın
o kanlı karanlıktan kopup gelen bebeğin
güneş renkli ilk çığlığından
lenin'ler olur bu çığlık hey bekleroğlu
marks'lar mao'lar mevlana'lar
mustafa kemal'ler olur hey bekleroğlu
galile'ler gagarin'ler adsız ustalar
ve sen olursun işte hey bekleroğlu
kıtlıklarda
kıranlarda
kurtuluşlarda

uyan ey köşem bucağım
kırıkkolum iğriboynum sağırkapım dilsizim
vaktidir direnmenin
vaktidir şimdi
karataşın göbeğinde güzel gün
karataşın göbeğinde mutluluk
karataş çatladıçatlıyacak

proton - I
mariner - IV
anamın aksütü gibi biliyorum ki
ayni kafadan doğma
ayni ellerden çıkmadır
ve ayni amaçla dönmeseler de uzayda
anamın aksütü gibi biliyorum ki
bir mariner işçisi de özlemektedir barışı
en az bir proton işçisinin sevdiği kadar

silâh ve şarkı
ben bütün karanlıkları bunlarla yendim
sesimde benim
iki yumruk gibi yanyana dövüşüyorlar
spartaküslerle vietkonglar
yüreğimde benim
ette bıçak gibi yatıyor
yarım kalan şarkıları yiğitlerimin
öfkemde benim
çokdallı bir ağaçtır özlemek
doymadan gidenlerimin gözbebeklerinden
yürüdüm üstüne üstüne bunca yıl
geçtim dikenlitellerini yasakların bir bir
tavında demir
tavında toprak
ve tavında yürek gibi kabarık
ve alıngan
dokundum ateşli kabuğuna güzelin
iyinin
gerçeğin
soyundum kötülüklerden çırçıplak

dünyanın tepesinde bir avuç hışır
karga kanat çırpsa uykuları karışır
yağmalanmış emeklerden gelir soylulukları
yağmalanmış özgürlüklerden
dinleri imanları vurgun kelepir
toprağın memeleri
altın ışıltılı kumları kıyıların
emeğin çiçekleri
hep onlar için
hep onlar için takvimlerin mutlu günleri
içimizin karanlığı
soframızın öksüzlüğü
hiç gülmemesi yüzlerimizin
hep onlar için
adları morgan da osman da filân da olsa
isacı da olsalar muhammetçi de
iki dallas domuzu gibi benzerler birbirlerine
karagünler için kaldırırlar kadehlerini
adanalı bir toprak ağasıyla
detroit'li bir otomobil fabrikatörü
dünyanın tepesinde bir avuç hışır
dinleri imanları vurgun kelepir
şarkılarda bile istemezler güzel günleri
ve bacakları çörçil zaferi çizerken havalarda musolini'nin
öter faşizm düdücükleri
yanki go hom çaçaça
maydarling amerika
maydarling amerika

bir oğlum olacak adı temmuz
uykusuz
korkusuz
beter mi beter
ben beynimi satarak yaşıyorum
o benden proleter

bir oğlum olacak adı temmuz
karataşın göbeğinde aşk
karataşın göbeğinde barış
karataş çatladıçatlıyacak
bende bitmeyen kavga
onda yeniden başlıyacak

bir oğlum olacak adı temmuz
öfkede benden fırtına
sevgide deniz
ne samanyollarının ulu kervanları susuzluğumun
ne kutupşafaklarında tanrılaşması ilkelliğimin
temmuz gibi sıcak ve bereketli
temmuz gibi uçsuzbucaksız

bir oğlum olacak adı temmuz
dilinde en güzel sesi türkçemin
kulağı en yiğit şarkılarla delik
korkak bir merakla değil yıldızlı karanlığı
vivaldi'yi dinler gibi okuyup anlıyacak
ve belki sütdişleri sürerken balaban bir bursa şeftalisine
ay'dan kendi sesini dinliyecek
vahşi bir çiçek gibi açılmış gözleriyle

ben ki yalınayak bastım kızgın dişlerine açlığın
iri bir çizme gibi balkanlar'a basarken faşizm
dağlarda silâh atmayı sevdim
ben ki silâh taşıdım gizli gizli
dünyanın bütün devrimlerine
boşuna dönmüyor bu rotatifler
boşuna bağırmıyor bu kara
boşuna dinlemiyor bu korku kapımızı
anamın aksütü gibi biliyorum ki
doyumsuz günlere doğacak temmuz
doyumsuz günler görecek
hani şu hep andıkça sızlatan yüreğimizi
hani şu hep dalıp dalıp gittiğimiz andıkça
beklediğimiz beklediğimiz beklediğimiz
ve tam görecekken göçüp gittiğimiz günler gibi günler
ama mutlaka

karataşın göbeğinde aşk
karataşın göbeğinde barış
karataş çatladıçatlıyacak
ben direndim yorulmadım
o yorulup yıkılmıyacak

vurun kanatlarınızı karanlığa kuşlarım
geçin sıcak ırmakları kuşlarım
kızılırmak kızılırmak akın kuşlarım

ankara/temmuz 1965

«KÖPRÜYE VARINCA KÖPRÜ YIKILDI»

Hasan Hüseyin, bu şiiri Temmuz 1965'de bitirdi. Karısı gebeydi. Proton'lar, Luna'lar, Mariner'ler cirit atıyorlardı uzayda. Kızılırmak akıyordu. Köprü çürüktü. Bir çift angıt olurdu bırakılmış akşamlar. Angıta silâh sıkılmaz. Kızılırmak aka aka... Dalga taşı oya oya... Türküler çoğala çoğala... Öfkeler kızara kızara... Ve bir gelin alayıydı, geçip giderdi allı - pullu. Göçtü köprü, kaptı sular gelini. Ve atlılar gitti gider. Dediler : «Kızılırmak n'ettin allı gelini?» Demediler : «Çürük köprü n'ettin allı gelini?» Ve işte bezirgânlar, gördüler yıldızlarının düştüğünü. Çünkü öyle değil, böyle konulmuştu taş. Pencereler açıla açıla, kapılar kırıla kırıla, Kızılırmak aka aka...

6 Ağustos 1965. Bir oğlu oldu Hasan Hüseyin'in. Adını «Temmuz» koydu. Bebek indi raftan, «Kızılırmak» çıktı rafa. İstanbul'dan bir yayınevi aldı onu raftan, götürdü İstanbul'a. Temmuz büyümekte, Kızılırmak uyumakta. Aradan geçti aylar. Birgün çıkageldi Kızılırmak, İstanbullardan. Köprü çürüktü. Duvara pencere nasıl açılır? Kızılırmak aka aka! Dalga taşı oya oya! İstanbullu yayınevi «I-ıh» dedi. Kızılırmak çıktı rafa. Denizin altı balık, üstü gemi. Ya balık çıkar üste, ya martı iner alta. Bugün değilse, yarın. Temmuz büyümekte, Kızılırmak uyumakta. Gider köprü, kalır alacakaranlıkta bir çift angıt, oralarda.

Birgün dedi ki «dost» dergisinin sahibi : «Çoktandır şiir vermiyorsun dost'a...» Düşündü Hasan Hüseyin, «Vereyim» dedi. Kızılırmak'tan bir bölük vermek istiyordu. dost'un sahibi, «Şunun tümünü ben bir okuyayım...» dedi. Ertesi gün, «Hepsini yayınlıyalım dergide» dedi. Yayınevleri... Dizgi... Baskı... Bir sürü yanlış... Gazetelere ilân... Ticari bir çark... «Olur» dedi Hasan Hüseyin. Ertesi gün, «Şu derginin sorumluluğunu da sen üzerine alsan ya...» dedi. «Olur» dedi Hasan Hüseyin. Ve Kızılırmak, «dost» dergisinin Eylül 1966 sayısında çıktı. Dergi kapışıldı.

Birgün bir genç geldi Akis Dergisi bürosuna. Adı, İsmail Gençtürk'tü. «Ağbi» dedi, «çok büyük bir şiir bu. Kitap halinde bastıralım, herkes okusun bunu. Ben de işsizim; belki yeni bir yayınevine başlangıç olur.» Düşündü Hasan Hüseyin, «Olur» dedi. Kızılırmak'ı İsmail alıp gitti. TRT'de bir Şahin Tekgündüz vardı, gazeteciydi, grafik sanatlara, foroğrafa yatkındı eli; «Kitabın kapağını ben yapacağım» dedi. «Olur» dedi Hasan Hüseyin. Egemen sınıflar iktidarı, «temel hakları korumak için kanun» tasarlamıştı. Buzlar çözüldükçe, dolu yağdıkça, yel estikçe, kızara köpüre akıyordu Kızılırmak.

1966 yılı Aralık ayının son cumartesisi. Kızılay'da bir kitabevinde «imza günü» düzenlenmiş. Hasan Hüseyin, orada, dostlarına «Kızılırmak» ı imzalıyacak. Kitap, öğleden sonra alınabildi basımevinden. İmza günü, dört saat sürdü. Saat 20'de ODTÜ'den bir araba geldi, Hasan Hüseyin'i ODTÜ'ne götürdü. Şiir - sanat gecesinde şiirler okudu Hasan Hüseyin, Kızılırmak'tan okudu. Coşkun bir gece oldu. Egemen sınıflar iktidarı, «temel hakları koruma kanunu» na yer yapma çabasındaydı. Hava gergindi. Kızılırmak kızara köpüre akıyordu.

28 Ocak 1967. Günlerden cumartesi. Öğleden sonra. Akis Dergisi bürosu boş. Hasan Hüseyin, telefonda. İnce, orta boylu, pardesülü bir genç adam girdi odaya. Elinde kıvrık bir gazete vardı. Çekingendi. Taşralı bir öğretmen sandı Hasan Hüseyin, «Hoşgeldiniz» dedi, elini uzattı. Genç adam, eli Hasan Hüseyin'in elinde, «Birinci Şubedenim. Basın Savcısı sizi görmek istiyor, Kızılırmak'tan ötürü» dedi. Hasan Hüseyin, gayet soğukkanlı, «Bugün cumartesi. Pazartesi uğrıyayım» dedi. Memur, kibarca ayrıldı. Az sonra, konuyu unuttu Hasan Hüseyin, işine daldı.

29 Ocak 1967. Pazar. Hasan Hüseyin, TIP'in düzenlediği bir gece için monolog, diyalog, güldürülü. birşeyler hazırlamağa çalıştı. TİP'in kuruluşu 13 Şubattı, eğlenceli birşeyler olsun istiyordu. Beş aylık Temmuz, ne bilsin TİP için ne hazırlamak gerektiğini? İki doğum birarada; biri Kızılırmak, biri Temmuz. Mutlu, Hasan Hüseyin. Karısı Azime basmış istifayı, Temmuz'u büyütüyor. Mutfakta zeytin - ekmek, şişede süt, sobada kömür... Vızgelir gerişi!

30 Ocak 1967. Pazartesi. Saat 14. Entertip çalışıyor, baskı makinesi çalışıyor. Akis Dergisinde çalışma günü. Hasan Hüseyin, «Savcılığa kadar gidip geleyim..» dedi muhabirlere ve çıktı. Fırtına vardı. Kar atıyordu. Bir peynirli sandviç yedi çabucak. Kafasında Dergideki işi ve Temmuz. Ulus'taki heykelin ordan yukarı doğru çıktı. Fırtına ve kar dağıtmıştı insanları, kalabalık değildi caddeler.

Basın Savcı Yardımcısı çekti masanın gözünü, çıkardı bir dosya. Kızılırmak kitabı ,sayfa sayfa, dize dize çizilmişti, kırmızı bir kalemle. «Bilirkişi suç buldu kitapta» dedi. Hasan Hüseyin, «Olamaz!» dedi. Tutanak yazıldı, imzalandı. Basın Savcı Yardımcısı, «Bi dakka..» dedi. Danışmağa gitti. Danıştı. «Bi dakka bekleyin dışarda» dedi. Bekledi Hasan Hüseyin. «Ne oluyor?» dediler oradakiler. «Bilmem» dedi Hasan Hüseyin. Çantası elindeydi. Bir sivil polis, «Nerelisiniz Hasan Hüseyin bey?» dedi; «işin bitik!» der gibiydi. Bir de sigara uzattı. Bir başka polis, Hasan Hüseyin'i aldı, Sulh Ceza Yargıcına götürdü. Soğuk. Buz. Karanlık. Bir beş dakika. «Tutukluyorum» dedi Yargıç. Hapisânenin kırmızı arabası, Hasan Hüseyin'i alıp götürdü, Ankara Merkez Cezaevi'ne soktu.

Ve Hasan Hüseyin, Kızılırmak adlı yapıtından ötürü, «komünizm propagandası yapmak» suçuyla, 142. maddeye göre tutuklandı : 30 Ocak 1967. Ertesi günkü gazetelerden bazıları başlık çektiler: «Kızılırmak dondu!» Kızılırmak gerçekten donmuştu. Oysa çağıl çağıl akıyordu beriki Kızılırmak, kızara köpüre akıyordu. Ve alacakaranlıkta bir çift angıt, öylece duruyordu oralarda.

9 Mart 1967. Hasan Hüseyin, bileklerinde demir kelepçe, Adliye koridorlarını dolduran kalabalığın arasından III. Ağır Ceza Mahkemesi salonuna getirildi. Savunma uzun ve coşturucuydu. Mahkeme, Hasan Hüseyin'in «tutuklu olmıyarak yargılanmasına» karar verdi. Gazeteler başlık çektiler : «Kızılırmak taştı!» Gerçekten de, Kızılırmak'ın buzları çözülmüştü.

İkinci bilirkişi kurulunun üç profesörü, oybirliğiyle, Kızılırmak'ta 142. maddeye göre suç bulunmadığını bildirdi. Savcı, üçüncü bir bilirkişi istedi.

Üçüncü bilirkişi kurulunun üç profesöründen ikisi, Kızılırmak'ta suç bulunmadığını bildirdi, biri «suç var» dedi. Savcı, Hasan Hüseyin'in mahkûmiyetini istedi.

25 Kasım 1968. Ankara III. Ağır Ceza Mahkemesi, Hasan Hüseyin Korkmazgil'i üç yıl ağır hapse ve ayrıca sürgün cezasına mahkûm etti. Bir üye, muhalif kaldı. Sağcı gazeteler başlık çektiler : «Üç yılı yedi!»

10 Eylül 1969. Yargıtay Birinci Ceza Dairesi, mahkûmiyet kararını esastan bozdu. İki üye, muhalif kaldı. Yargıtay'ın kararı, Hasan Hüseyin'e, 26 Eylül 1969 günü bildirildi. Hasan Hüseyin, o günlerde, TİP milletvekili adayı olarak, Çorum köylerini dolaşıyordu. 1 Ekim 1969 günlü gazeteler, «Kızılırmak şairi hakkındaki mahkûmiyet kararını Yargıtay esastan bozdu» diye yazdılar. Sağcı basın sustu.

16 Aralık 1969. Dosya yine III. Ağır Ceza Mahkemesinde. Başkan, sanık vekili Avukat Halit Çelenk'e sordu : «Ne diyorsunuz?» Sanığa sordu : «Siz?» Ve Savcı kalktı yerinden, «Mahkûmiyetini istiyorum» dedi. Beş dakika ara. Karar: «Yargıtay'ın kararına uyulmuştur.» Bir üye yine muhalif!

KIZILIRMAK BÖYLE BERAET ETTİ!

KIM KIME, DUM DUMA!

24 Aralık 1969 günlü gazeteler : «Polis, öğrenci yurtlarına ve evlere baskın yaptı.» Haberi, 24 Aralık 1969 günlü Günaydın gazetesinden okuyalım :

BASKINLAR İKAMETGÂHLARA SİRAYET ETTİ

9 kişi nezarette...

ÖĞRENCİLERİN EVİNİ BASAN POLİS, SAPAN VE KAÇAK ÇAY BULDU

İrfan Uçar (ODTÜ öğrencilerinden olup, TİP ve ODTÜ Sosyalist Fikir Kulübü üyesi ve ayrıca TDGF genel sekreteridir) : 1 adet, Hasan Korkmazgil'in, hakkında toplatma kararı olan Kızılırmak adlı kitap (beraat etmiştir); 1 adet, hakkında toplatma kararı bulunan Dün Köleydik Bugün Halkız adlı kitap.

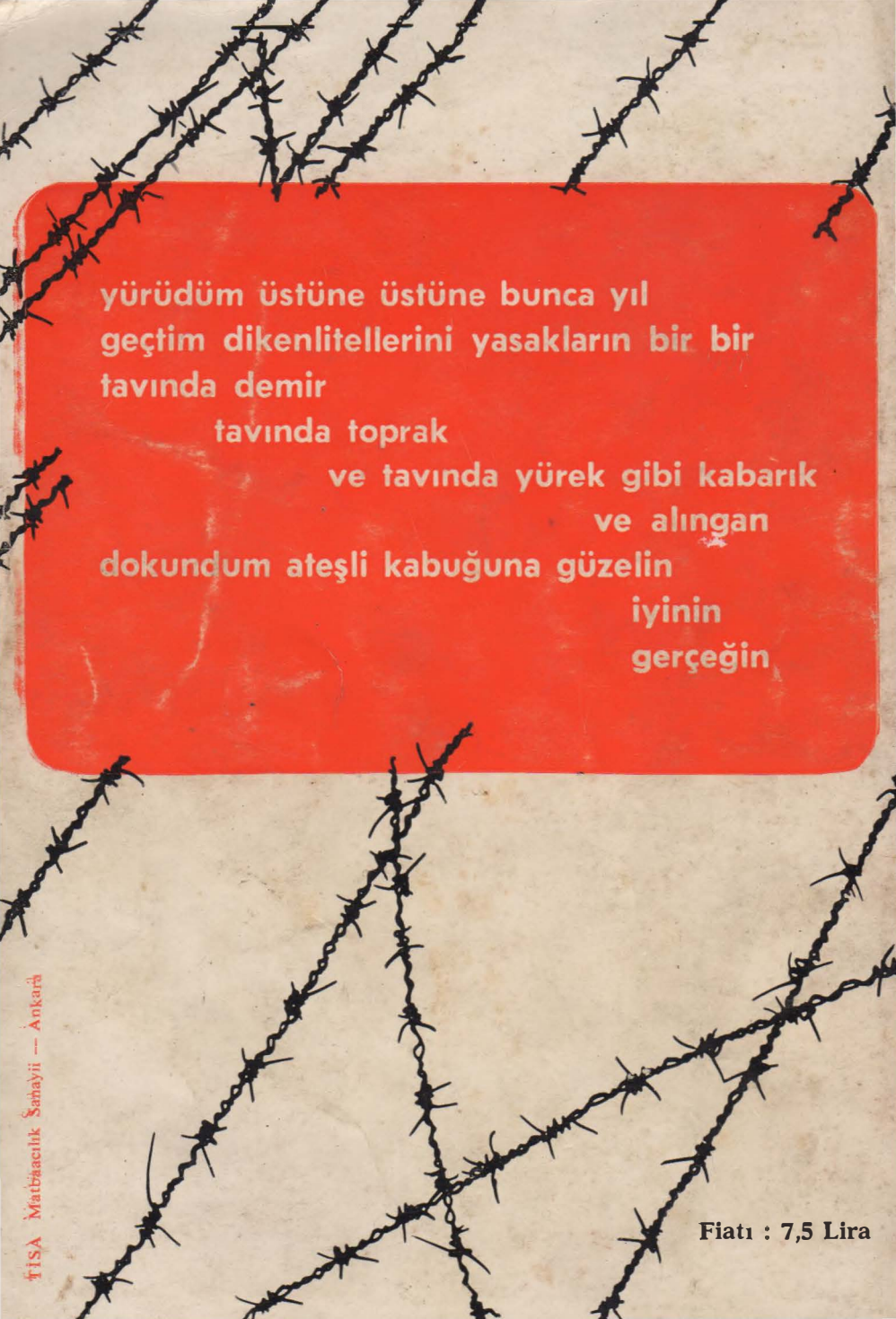
Mümtaz Kozukotan (Hukuk Fakültesi öğrencilerinden olup, aynı Fakülte Fikir Kulübü üyesidir) : 72 adet, Sömürücüye Yumruk adlı gazete, 10 adet sol konulu kitap, 2 bağ Kahrolsun Amerika başlıklı zamklı etiket, 1 adet Lenin'in fotoğrafı, 1 adet büyük boy kuş sapanı, 1 kilo kaçak çay, 1 adet Şadi Alkılıç'ın fotoğrafı, 1 adet sol çalışmalarla ilgili dokümanların bulunduğu kalın dosya, 1 adet kalın halkalı zincir (elle tutulabilecek kalınlıkta), 3 adet pencere perdesi (mavi renkte), üzerinde çeşitli resimlerle, SİLAH VE ŞARKI... BEN BÜTÜN KARANLIKLARI BUNLARLA YENDİM ibaresi siyah yağlı boya ile yazılı.

Ve kızara köpüre akıyor Kızılırmak!

karataşın göbeğinde aşk
karataşın göbeğinde barış
karataş çatladıçatlıyacak

Kızılırmak'ın uzun öyküsü, bütün belgeleriyle birlikte, yakında kitap halinde çıkacaktır.

Ankara, 15 Ocak 1970

yürüdüm üstüne üstüne bunca yıl
geçtim dikenlitellerini yasakların bir bir
tavında demir
tavında toprak
ve tavında yürek gibi kabarık
ve alıngan
dokundum ateşli kabuğuna güzelin
iyinin
gerçeğin

TİSA Matbaacılık Sanayii — Ankara

Fiatı : 7,5 Lira